

ZVEJZDE NAS
GLEDAJO
Z NEBA

str. 3

VIDNI POLITIKI
PA NEVIDNI
DETEKTIVI (2)

str. 6

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 27. julija 1995 • Leto V, št. 15

ZA NAŠ PORABSKI, SLOVENSKI RADIO!

Ideja ali pobuda ni več samo zamisel, marveč se počasi začenja udejanjati. Gre za pobudo, da bi imeli tudi porabski Slovenci radijski program v svojem jeziku, v narečni govornici in slovenskem knjižnem jeziku.

Porabski Slovenci imajo svoje radijske oddaje že zdaj. Prvo so pripravili 27. maja 1979 v Sombotelu oziroma Győru, od koder jih oddajajo vsako nedeljo dopoldne. Toda zaradi neustrezne frekvence in zelo kratkega časa so slovenske oddaje bolj statistična vrednota za uradno politiko, kakor spored za manjšino. Od tedaj, ko so oddaje začele nastajati, do danes je radijski medij naredil ogromen razvoj tudi v državah, kjer je že pred desetletji bil na visoki ravni. Velik razvojni korak pa lahko opažajo vsak dan tudi poslušalci novih radijskih postaj na Madžarskem, ki se brez zadrege postavljajo ob zahodne radijske sporede z dolgoletno tradicijo.

Slovenske oddaje so ostale na začetku, kar pomeni, da so se pomaknile krepko v preteklost. Ne zavoljo njihovih sodelavcev, marveč zaradi klime, v kateri nastajajo še zdaj, ko jih lahko poslušajo samo tisti, ki imajo zastarele radijske sprejemnike s takoj imenovano vzhodno UKV frekvenco. Sodobni madžarski radijski programi so že na evropskih frekvencah, usoda manjšinskih pa je še vedno negotova, zato je vsako čakanje na dobro voljo škodljivo.

Od tedaj, ko so dobili porabski Slovenci svoje radijske oddaje, je veliko

Tako se je začelo 27. maja 1979, ko je sedla za mikrofona v Győru Marija Kozar-Mukič

novega na tem področju tudi med manjšinami v njihovi soseščini. Med starejšimi sodijo radijske oddaje za koroške Slovence, ki jih pripravljajo v deželnem studiu ORF v Celovcu; celodnevne radijske programe imajo Slovenci v Italiji, italijanska manjšina v Sloveniji, prekmurski Madžari pa v poprečju dnevno osem ur in pol. Stežka so uspeli, vendar so, gradiščanski Hrvati v Avstriji, ki imajo svoje oddaje vsak dan iz deželnega studia v Železnem.

Ob materialnih problemih (finančnih virih) bo najtežja pot do samostojne frekvence. Med tremi možnostmi: državno, regionalno in lokalno, je za Monošter zanimiva regionalna frekvenca, ki bi zagotavljala poslušanje v

Porabju in delu Prekmurja. Prvi razgovori so stekli tako v Budimpešti kakor (bolj neuradno kot uradno) tudi z RTV Slovenija oziroma direktorjem radijskih programov Andrejem Rotom. Direktor Rot je pobudo porabskih Slovencev ocenil za primerno in uresničljivo, v srednjeročnem obdobju tudi z ustrezno pomočjo RTV Slovenija.

Tudi po pridobljeni frekvenci in razrešitvi materialnih zagat bodo snovalci radijskega programa imeli zagotovo hude kadrovske probleme. Vendar zavoljo tega ne kaže izgubljati časa, ampak si prizadevati in poiskati ljudi, ki bi bili pripravljeni in sposobni pripravljati radijski spored. Teško je sicer zdaj, ko je pobuda le malo več kot pobuda, govoriti, koliko bo

tega sporeda. Prva razmišljanja kažejo, da bi začeli z enournim programom dnevno, "napolnili" pa bi ga po preizkušeni vzorci, od informacij, servisnih informacij, pogovorov, pripravljenih vnaprej, pogovorov po telefonu do privlačne glasbe za mlade in ne več mlade poslušalke in poslušalce. "Izumljati" ne bo potrebno ničesar, ampak za porabske možnosti in razmere "prilagoditi" enake ali podobne oddaje.

Pobudo za porabski, slovenski, radijski program je dal predsednik Zveze Slovencev Jože Hirnók na seji mešane madžarsko-slovenske komisije, ki je v Ljubljani ocenjevala uresničevanje Sporazuma o zaščiti manjšin, porabskih Slovencev

in prekmurskih Madžarov. Ne zaradi reciprocitete ampak zavoljo enakega odnosa je primerjal informativne možnosti porabskih Slovencev in prekmurskih Madžarov in predlagal, da s konkretnim pogovorom nadaljujejo jeseni v Budimpešti. Njegova pobuda je bila sprejeta različno, v nekaterih lokalnih okoljih celo rahlo živčno, je pa zelo umestna in nadvse pomembna.

Res je, da si mediji, tudi radijski, iz Slovenije bolj ali manj uspešno prizadevajo za informiranje o porabskih Slovincih, toda na noben način (tudi če spremenijo dosedanje oddaje) ne morejo nadomestiti lastnih, izvirnih, narodnostnih oddaj. To kažejo izkušnje iz vseh manjšinskih okolij in to, nenazadnje, potrjuje tudi štirinajstdnevnik Porabje, ki uspešno izhaja v Monoštru.

Vsako teoretiziranje bi nas pripeljalo predaleč, zato velja podpreti uresničitve zelo zahtevne in neodložljive naloge, ki se je lotevajo porabski Slovenci. Kajti s tem se obveznosti Slovenije, da, zlasti prek svojih osrednjih medijev, poroča o življenju v Porabju, ne zmanjšujejo, ampak ostajajo enake oz. z razvojem še večje. Sicer pa, tema, s katero se bomo še srečevali v Porabju.

Teško je sicer napovedati, kdaj bi lahko začel oddajati porabski slovenski radio. Toda pa dovolj pretehtanem premisleku je mogoče zapisati, da bi s poskusnimi oddajami začeli v drugi polovici prihodnjega leta.

DR. MIRAN KOMAC:

IDENTITETE NIKAR...

Da so manjšine družbe z lastno subjektiviteto, ni potrebno prav posebej poudarjati. Gre za organizme, ki čutijo, mislijo, delujejo. Imajo torej vse značilnosti, ki so "predpisane" za obstoj subjektov.

Torej, subjektiviteta sama zase ni predmet, in verjetno tudi ne domet tega srečanja. Izbor naslova želi verjetno poudariti nekaj povsem drugega: subjektiviteta je sinonimni pojem za ustreznejšo opredelitev odnosa med državo Slovenijo in deli slovenskega etnosa, ki živijo v obmejnem prostoru sosednjih držav.

Gre torej za to, da je subjektiviteta manjšin primarno problem percepcije "matičnega" naroda, saj manjšine ne boleajo za izgubljeno identiteto. Pripadnost tej ali oni etnični skupini v zamejstvu (za razliko od "matičnega" naroda) je stvar osebne izbire v primeru, da mu ta izbira prinaša določene "koristi", ki niso zgolj in samo materialne narave! Vprašanje je samo, ali je država slovenskega naroda pripravljena pestrost izbir spoštovati in priznati. In seveda, ali se te stvarnosti (ko jo opazujemo skozi optiko politike) želijo zavedati pripadniki slovenskega naroda, katerim je usoda namenila status manjšine.

Da bi sestavljenka z imenom subjektiviteta dobila zaokrožen okvir, ji manjka še tretji vidik: odnos držav (v katerih manjšine živijo) do subjektivitete manjšin, oziroma njihovega ohranjanja. Ker je slednji odnos zavestno izpuščen, pogled z očmi izza državne meje pa prepuščen vam, je meni namenjeno skiciranje odnosa med slovensko državo in manjšinami. Je pogled raziskovalca, z vsemi dobrimi in slabimi značilnostmi.

Subjektiviteta je sinonim za globalno spoznanje in priznanje obstoja dveh skupnosti, ki imata sicer skupne etnične izvore in mnoge skupne kulturne značilnosti, vendar je življenje v različnih socio-kulturnih in političnih prostorih ustvarilo (samostojne) narodnostne organizme z lastnimi vizijami razvoja. Brez tega priznanja se bo nadaljevala (pogosto zaigrana) jokavost nad izgubljenim etnosom in koncepcijo manjši-

ne kot **tvorbo v večni fazi adolescence**, ki se mukoma opoteka za svetlo prihodnostjo slovenskega naroda v Sloveniji. In prav zaradi teh razvojnih zaostankov jim je potrebno pomagati. Iz teh izhodišč se je razvila in (upam si trditi) v dobršni meri tudi ohranila miselnost, da je slovenskim manjšinam potrebno pomagati zaradi razvojnih težav! Ko je bil ta princip obravnavan skozi politična očala, je to pomenilo le še korak do skrbništva in tutorstva. V kolikor bodo tovrstne relacije tudi v bodoče osnovni princip delovanja, se odnos med obema subjektoma ne bo spremenil, ne glede na to, koliko političnih sistemov in političnih usmeritev bomo zamenjali - le blagajne bodo romale od SZDL-ja na Gregorčičevo in še kam. Polnili pa se bodo časopisni članki na temo UDBO-mafije, klerikalnih zarot, itd. Da o cankarjanskem romanju predstavnikov manjšin med vijugami birokratske potrebna, je lahko investicija učinkovitosti niti ne govorim!

Tej pasti, ki jo ponuja altruistična formula pomoči, se le težko izognemo, tudi če določimo, da je ustavno zapisana trditev o "dolžni skrbi slovenske države za slovenske manjšine" **nacionalni interes**. Pojem ima, zaradi svoje mamljivosti, vse preveč reflektantov na njegovo vsebino, da bi bil zadovoljivo nevtralen.

Raba pojmov kot so pomoč matice, nacionalni interesi in še kakšnega bi lahko pridali, govori pravzaprav o tem, da **"matica" ne ve, kaj naj z manjšinami počne! Ne ve, kakšna naj bi bila vloga manjšin nad nivojem ohranjanja folklornih ostankov za mejo!** Res je, da se srečujejo politično primerljivi subjekti iz matice in manjšin, tudi različne delegacije potujejo v te kraje, tudi kakšen tolar (celo odločujoč) pade. Toda to v osnovi ne spremeni ničesar!

Manjšine ne potrebujejo pomoči! Manjšine so preživele že težje trenutke (kot nas poučuje slovenska nacionalna zgodovina od leta 1918 dalje) od današnjih, in če bi čakali zgolj in samo na pomoč "matične" države, bi se proces usklajevanja politične in etnične meje še hitreje odvijal. Da ne bo pomote. Še na

rob pameti mi ne pade, da bi oporekal finančni vsoti, ki jo slovenska država namenja ohranjanju kulturne infrastrukture v okviru posamezne slovenske manjšinske skupnosti. Prav tako se v tem trenutku ne spuščam v metodologijo delitve tega denarja, ki bi prav tako bila potrebna kritičnega razmisleka.

Morda se bo komu zdelo brutalno liberalistično, vendar je kljub temu res, da je ta finančna vsota **investicija**, ki jo Slovenija namenja za **lastno nacionalno varnost**.

Pojem nacionalne varnosti pogosto diši po nič kaj prijetnem kolaboriranju zdaj s to, zdaj z ono institucijo, ki je navadno na "slabem" glasu; sam sem proti enakostranskim interpretacijam, ki pripadnikom manjšine lepijo nalepke o agenturah služb, ki "kukajo skozi ključavnice!"

Oziroma, če izraz omilim: investicija v vsestransko **nacionalno promocijo**, ki bo Sloveniji še nekaj časa krvavo potrebna, je lahko investicija, ki se bogato obrestuje, če smo jo sposobni racionalno izkoristiti. Nekaj primerov:

a. Slovenija v sosednjih državah nima kulturno-informacijskih centrov, ima pa možnosti, ki jih ne izkoristi; (koliko je vredna tovrstna substitutna vloga manjšinskih kulturnih organizacij?)

b. Slovenija potrebuje plasma verodostojnih informacij in vedenja v prostor, ki nas obkroža. Smo ga dovolj izkoristili? (Nihče se danes ne spominja vloge, ki so jo pred 4 leti odigrali manjšinci. Koliko je bilo to vredno?)

c. 70 % celotne slovenske gospodarske menjave se izvrši v širšem prostoru Alpe-Jadran, ki ga Slovenci v zamejstvu odlično obvladajo. Ali je mogoče ta pristop olajšati s čiščenjem nekaterih dejanskih, v večini primerov pa insceniranih udbomafijskih kartelov?

Odnos med partnerji iz Slovenije in partnerji znotraj manjšine bo s tem "očiščenjem" postavljen na **funkcionalni nivo**. Sodelovanje se ne odvija zaradi etnične bližine in narodne privlačnosti, ampak zato, ker so partnerji znotraj slovenskih manjšin kot poznavalci obeh gospodarskih svetov in obvladovalci različnih kulturnih in jezikovnih miljejev, (lahko) najbolj učin-

koviti, najbolj zanesljivi in s tem najcenejši sodelavci.

d. Znanje, ki ga "zamejski" študenti pridobivajo v Sloveniji, in ga s pridom uporabljajo v življenju, je (praktičen) dokaz, da so vratolomni skoki v kopiranje Evrope potrebni razmisleka.

e. Še nečesa ne gre zamenjariti: pred kratkim mi je prof. Darko Bratina razlagal, da je študij etničnih manjšin "soroden" matematičnemu študiju obnašanja funkcij v mejnih situacijah. Sam jemljem to ugotovitev kot prisposodbo za ponazoritev zapisanega o slovenskih manjšinah in slovenski nacionalni varnosti. Zgodovinske izkušnje nas poučujejo, da se odnos, ki ga sosednje države izgrajujejo do Slovenije najprej "preizkusi" na plečih slovenskih manjšin. Primer sodobnih italijansko-slovenskih odnosov je bil, iz tega zornega kota, pravzaprav najavljene, če ga ne bi zameglili (in olajšali) paranoični raziskovalci udbomafije;

f. in končno, **študij slovenskih manjšin je študij preživetja Slovenije v širšem evropskem prostoru**. Slovenci kot narod smo v teh okoliščinah etnična "manjšina"! Odnosi, ki jih že dolgo zaznavamo med državami večinskega naroda (Italija, Avstrija, Madžarska) in slovenskimi manjšinami, so pravzaprav zbirka stanj, ki se nam "obetajo" v ne tako oddaljeni prihodnosti!

Kako koncipirati etno-razvoj, ko si prisiljen žrtvovati dele avtohtonega poselitvenega teritorija (običajno najbolj atraktivnega) za višje državne cilje in interese? Kako ohraniti jezik v pogojih, ko se zaradi akulturacijskih pritiskov krči število potencialnih govorcev? Kako ohraniti elemente narodnostne identitete v pogojih srečevanja dveh "neenakopravnih" kultur? Vprašanja, s katerimi se pripadniki slovenskih manjšin permanentno srečujejo. Študij teh odnosov (bi) pomeni(!), po eni strani, iskanje ustreznih razvojnih rešitev za manjšinske skupnosti v njihovih življenjskih okoljih, državi slovenskega naroda pa istočasno ponuja priložnost permanentnega izobraževanja in pravočasne priprave na stanja, ki se Sloveniji najavljajo v prihodnosti. Kdo

je, na primer, pomislil in predvsem izkoristil dejstvo, da slovenske manjšine živijo v državah s tremi različnimi statusi v okviru Evropske skupnosti? Italiji kot ustanoviteljici unije, Avstriji, ki se šele privaja na stanje polnopravne članice in na Madžarskem, ki je pridružena članica. Ali so informacije in izkušnje, ki jih lahko posredujejo pripadniki slovenskih manjšin, pridobljene prepoceni, da bi jih veljalo v celoti izkoristiti? Bo Slovenija raje drago plačevala mednarodne eksperte in evrobirokrate, katerih (znanstvena) kredibilnost na področju etno-razvoja pogosto ni na zavidljivem nivoju?

Če manjšine ne potrebujejo pomoči in še manj miloščine, kaj torej potrebujejo, kako oblikovati odnos med manjšinami in državo slovenskega naroda? Sam sem ta odnos zapisal in objavil že pred dobriimi desetimi leti. Ker ga je tedaj prebral le malo kdo, ga velja danes zgolj ponoviti - med slovenskimi manjšinami in državo slovenskega naroda je potrebno ustvariti **enakopraven partnerski odnos**, ki bo skozi valorizacijo potencialov manjšin postal temeljni spodbujevalni faktor razvojnih potencialov manjšin samih. V tem smislu mora država Slovenija izkazovati še nekaj, česar v manjšinski politiki ni mogoče pogosto zaslediti: **zanesljivost!**, ki je ne bodo pokolebali trenutni (drža-vniški?) interesi ali parcialne politične opcije.

Le partnerski odnos bo omogočil sočasne povratne učinke v obliki "prispevka" manjšin k razvoju slovenske države ter, kar je še kako pomembno, pridan bo pomemben element k razvoju teritorijev, na katerih bivajo slovenske manjšine.

Dva pomembna zadržka v okviru narodne manjšinske politike bi s takšnim pristopom odpadla: grenak priokus, da gre za enostransko pomoč (torej nekaj podobnega, kot je to v primeru beguncev in brezposelnih); in drugič, v veliki meri bi izničili pogosto prisotno prepričanje, da so narodne manjšine zgolj oblika "petokolonaštva".

Je takšen enakopraven partnerski odnos možno izgraditi? Obilo plodnega dela vam želim.

INDA SVEJTA

DAUŽNJEK

napravil." (Gorenji Sinik, 1979)

Levo opisane ŽETVE-NE VENCE so pleli na madžarskih pristavah (marof). V Porabju je ob koncu žetve vezač iz zadnje pesti žita zvezal majhen žrtveni snop (áldozati kéve) ali pa ga je pustil nepokošenega na koncu strnišča (svétoga Petra brada - Števanovci).

Iz snopa so doma nekaj klasov vrgli kokošim, nekaj pa na gnoj s klasom navzdol, da bi drugič imelo žito dolge klase. V obeh primerih gre za ostanek nekdanjih žrtvenih darov ŽITNEMU DUHU, z namenom, da si izprosijo njegovo naklonjenost za dobro prihodnjo letino.

Zadnji snop je posebno v časteh po vsej Evropi, samo razlagajo si ga različno. Nemci napr. vidijo v njem žitnega duha, ki ga je treba po končani žetvi ubiti, da bi v novem letu vstal v novo življenje.

V obliki pletenega venca je znan po vsej Madžarski in so ga Slovenci prevzeli v Prekmurju (razen Goričkega). Beli krajini in na Štajerskem. Obesili so ga na vhodna vrata ali položili gospodinjji/gospodarju na glavo. V Prekmurju so med dvema svetovnima vojnama postali umetno pleteni slamnati obeski, s katerimi krasijo sobe ob raznih družinskih in hišnih slavljih.

Marija Kozar

MALA ISKRICA IZ ŽIVLJENJA PORABSKIH SLOVENCEV

Človeku, ki v Porabju preživi nekaj časa, četudi samo 14 dni, se tukajšnje razmere, okolje in ljudje močno vtisnejo v spomin.

Ko sem v ponedeljek, 3. julija, prispela na Gornji Senik, da tu preživim študijski "dopust", me je bilo seveda tudi malo strah. Strah predvsem zato, kako se bom vključila v novo okolje. Vendar je začetni strah kmalu izginil, ko sem začela srečevati tukajšnje ljudi. Kakšen občutek doživiš, ko hodiš po cesti in te ogovori neznanec - te vpraša, kako ti je tu všeč, kako se počutiš... - ve samo tisti, ki je kdaj živel na vasi. Ljudje so tu resnično prijazni. Nikamor se jim ne mudi in vsakemu posvetijo vsaj nekaj minut svojega časa. Med seboj se vsi poznajo, vsakega "novoga" pa z veseljem sprejmejo medse.

Kot so drugačni ljudje, je drugačno tudi okolje, v katerem živijo. Vsa ta tišina, mir-

nost, le ptiče petje se sliši iz bližnjih gozdov. To človeka prevzame in mu seže do srca.

Življenje pa, na žalost, ni vedno tako rožnato. Vas kot mirno in tiho opazi predvsem tisti, ki sem pride kot obiskovalec. Za mnoge ljudi, ki tu živijo, vse ni tako lepo. Da bi v teh krajih lažje preživel, morajo mnogi poleg službe opravljati tudi delo doma, na polju. Seveda se pojavlja tudi problem brezposelnosti in še mnogi drugi. Za spoznanje vsega tega niso dovolj samo predavanja o življenju in problemih Porabja, ki jih lahko poslušamo marsikje (tudi na univerzi). Mnogokrat to nezadostuje, če človek življenja tu ne doživi.

Ker je bilo meni to omogočeno, bi se rada iz srca zahvalila vsem, ki ste mi pri tem pomagali. Najprej prof. dr. A. Nečak-Lük - ob njenih predavanjih sem prvič začutila problematiko Porabja. Če ne

bi bilo Vas, mojega študijskega obiska na Gornjem Seniku zagotovo ne bi bilo. Potem vsem na Zvezi Slovencev v Monostru, za vso pomoč in trud okoli mojega bivanja in prevoza. Nazadnje, a ne najmanj iskreno, vsem vaščanom Gornjega Senika, mlajšim in malo starejšim, ki so me prisrčno sprejeli medse. Predvsem bi se rada zahvalila družini Hanžek, pri kateri sem prebivala vse dni. Najlepša hvala vsem Vam - očetu Lojzetu, materi Agi in obema hčerkama, Agici in Viki - da sem lahko z Vami preživela teh čudovitih 14 dni in se toliko naučila o življenju porabskih Slovencev.

Upam, da bom lahko s svojim bodočim delom vsem Vam v Porabju povrnila to pomoč.

Študentka Filozofske Fakultete v Ljubljani
Andreja Eržen

PISMO IZ SOBOTE

ZVEJZDE NAS GLEJDAJO Z NEBA

Leto je. Noči so tople, skur brezi oblakov, kak se tou pravi, jasne letne noči. V takšni nočaj zvezde najlepše svetijo. Kak če bi nan namigavale tan doj z neba, kama niške od nas nede prišo, na zvezde, mislin. Preveč daleč od nas so, té zvezde. Ali vseeno, tak pravijo, ma vsikši od nas svojo zvezdo. Tou je leko srečna zvezda ali pa zvezda, pod sterov je človek rojeni. Glavno je, ka nega človeka brezi njegove zvezde. Pasko mejte, tou ka prpovedavlen, je nej politika! Ne pravin van od rdečje zvezde, prpovedavlen van od tej žuti zvezd, ka ji je gori na nejbi več, kak si spoj leko mijslimo.

Že od sprtoletja mi je šlo vse naoupak. Nemo van zdaj tou tumačo, ka vse se mi je zgoudilo. Leko pa mi vórvlete na rejč, ka san biu v velki nevoulaj. Sedin ge tak tan pod lugašon pa gledan skouzi listje gori prouti nebi. Bila je glij takša nouč kak trbej. Spitavo san se, kama se je skrila tista moja srečna zvezda, stera mi je tu pa tan zasvejtila, gda san biu v nevoulaj. Zvezde so mi migetale, tak, kak či bi vsikša od nji stejla biti moja. Neka pa mi je vseeno gučalo, ka nemren vzeti kakšnokoli zvezdo.

Dugo san tak sedo, nebo je odišlo že jako ta prouti mojoj lejvoj in te san zagledno edno nouvo zvezdo, stera je bila čista pri meri. Nej je strepetala ni idnouk in bila je čista droubna, kak vrič od vlasa. Tak, kak če bi jo bilou malo straj ali pa bi se sramuvala vópokazati. Všasi san znau, ka je tou moja zvezda pa ka de, če mo tak močno vórvou vanjo, tou moja srečna zvezda. Glejdo san jo, dokejč jo je sunce nej vgasnolou in kumaj te san šou spat.

Gda san že kouli poudneva stano, san se počiuo nekaj ovak. Tak kak či bi grato malo ovakšen. Pomali san začo delati, kak vsikši den in vse vkúper mi je bilou ležejše, kak gdakoli prlej. Z nikin več san se nej svajuvo, pa tak nekšen miren san grato.

Vnoči san pá čako svojo zvezdo. Nej je prišla na nebo vse do gojne. Sploj se je nej vópokazala. Nej se je pokazala nej naslednjo nouč in nej tretjo in nej štrto nouč. Sploj san se nej sekero zavolo toga. Zdaj znan, ka de se mi palik pokazala te, gda de mi šlo tak naoupak, kak ove dneve.

Na konci pa moran praviti ške neka. Kak vóvidi, ništernin srečne zvezde svetijo vsigdar, naj je nouč ali den. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, ribi kak zmejšana. Nega dneva, ka ne bi zgrabila kakše velke ribe. Kaj takšoga se meni nemre zgoditi. Moja srečna zvezda posvejti samo te, gda trbej. Mogouče je tak cilou prav. Kama pa bi prišli, če bi čista vsi na ton svejti bili srečni. Sama sreča je, vórvlite mi, preveč dugočasna.

MIKI

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI
vsako drugo soboto ob 9.40 na
2. programu madžarske televizije

Naslednja
oddaja bo 29. julija 1995

OD SLOVENIJE..

SPORAZUM S POLJSKO

Poljski minister za mednarodne ekonomske odnose Jacek Buchacz in slovenski minister za ekonomske odnose in razvoj sta pred dnevi v Ljubljani podpisala sporazum o prosti trgovini med državama. Veljati naj bi začel 1. januarja prihodnje leto, ko naj bi Slovenija postala tudi polnopravna članica Cefte.

GUTMAN NA MADŽARSKEM

V skladu s programom sodelovanja in na povabilo poveljnika oboroženih sil Madžarske, generalpodpolkovnika Sándorja Németha, se je na dvodnevem obisku v Budimpešti mudila delegacija Slovenske vojske, ki jo vodi načelnik generalštaba generalpolkovnik Albin Gutman. Delegacija slovenske vojske se je srečala z državnim sekretarjem v madžarskem obrambnem ministru ter z namestnikom predsednika madžarske parlamentarne komisije za obrambo, ogledala pa si je tudi oklepne in protiolepne enote, remontni zavod ter center mirovnihih sil madžarske vojske.

DRŽAVNI ZBOR

Poslanci slovenskega parlamenta so se na izredni seji ukvarjali z lastninskim preoblikovanjem družbene lastnine. Doslej se je preoblikovalo 1364 podjetij, v katerih je zaposlenih več kot četrt milijona delavcev. Tožilstva so obravnavala 314 primerov divjega lastninjenja, vložila pa so tudi 130 ovadbe.

Maldoženci kak drvožagci. Na Gorenjem Siniki de se nakraci pet mladi parov ženilo. Gratolejramo. Zvin ženitve je dobro tau to, ka v tajuj porabskoj vesi nega takše šege, kak v Sulejmanovi bregaj v Pakistani. Tu vsakši mladoženec pred zdavanjom more vosečiti 125 drejv, šterim je chilghoza ime. - *Samo zbrodite si, kelko lejvoga lesa bi nanikoj djali na G. Siniki, pa siromački mladoženci bi ger ranč te svojo mauč zgibili, gda bi jim najbole potrebno bilau.*

Ramses II. Te velki egipčaski krau je vendrak

HIJENE KAK MRTVEČE KÁMRE

to pri dobri mauči biu, ka je prej 100 mlajšov emo, med njimi 52 pojbov. No, nej od edne žene, liki od vnožene, pa takše je to dosta emo, štere so samo z njim spale (konkubine). Prej je biu tak nejznajžen krau, ka je eške svoje sestre pa čeri to za žene vzou. - *Ramses, Ramses, tebi je to bole kak podéranje drejv šlau, podéranje žensk.*

Clinton pa šalata. "Ne bojte čemerni, gospaud predsednik", je pravo oficér Scott O'Grady Billi Clintoni, "depa ge vendrak nemo djo s té šalate." Merikanarski pilot, šteroga so v Bosniji Srbi dojstrlili, pa se je šest gni mogo skrivati, tačas, ka so ga nej rejšili, je samo bogare pa zeleno travo djo. - *Nede mi več rasla, travica zelena.*

Hijene kak mrtveče kámre. V Keniji je en poslanec v parlamenti gorstano pa pravo, ka bi naj v tiste špitale, štere nemajo

mrtveče kamre, pripelali hijene, ka bi naj té stvarine táspucale mrtvece. V ništarnaj špitalaj so že velki kúpi mrtvecov, ka lidgé nemajo penaz, ka bi svojo žlato tázakopali, v špitalaj pa nega več mesta. Velki stra majo, ka kuga pa drugi strašni betegi vóvdarijo. - *Lejpo pokapanje - popapanje hijen.*

Trabant kak mrtveči auto. Pri nas na Vogrskom pa se najdejo takši biznismeni, šteri mrtvece lepau nutri v pravi prednji sic Trabantu posadijo, je dojzvežejo z remenom, pa ji pelajo na cintor. - *Tau bi bila naša pau, v nauvoj demokraciji, štera v Evropo pela?*

Afrika, štera poštuje svoje mrtvece. V Gani pa je takša šega, ka s kem lepše škrinje delajo. Takše, štere so nej nikše lađe, kak pri nas, liki vsefele forme majo. Merikanarskomi ambasadori (nagykovet) v Gani so dve naredili, ena

je takša, kak dugi redeči krepak prpeu, druga pa kak elefant. Depa vse druge oblike to gestejo: fligar, krava, česnek, djastrik, auto, matiur, sveto pismo... Prej je vse leko, samo grda, štirikiklata škatula ne sme biti. Zato, ka je prej človek - če rejsan je mrtev - vreden poštenja. - *Črna Afrika in Bejla Evropa? Črni vrazgé in bejli angeli?*

Idi se pod vodau sišiti! En merikanarski ansambel, po imeni Buvarski (potapljaški) Elvisi so na Floridi pod vodau naredili en koncert. Na glavaj so meli maske, prejko štere so luft dobili, pa so s svojimi gitarami ranč tak igrali, kak če bi vanej na sijom bili. Mojstri pa so je culzakapčili na ojačevalce (eršitók), ka so tisti, ki so bili zvina vode, to leko poslušali. V ništarnaj radionaj so pa to včasik ("in live") dojdavali. - *Teče mi voda v grlau...*

Fr. M.

PRISRČNO ŠPORTNO SREČANJE

Nogometaši NK Slovenske vesi, ki so uspešno zaključili letošnje tekmovalno sezono, saj so v nogometni podzvezi županije Vas na koncu zasedli odlično 2. mesto, so za konec tekmovalne sezone gostovali v Republiki Sloveniji. V okviru dvodnevnega izleta po Sloveniji so se v soboto, 8. julija, v prijateljski nogometni tekmi pomerili z nogometaši NK "Cankove" v Cankovi. Gostitelji in nasprotniki NK Slovenske vesi so prav tako uspešno zaključili letošnje tekmovalno sezono, saj so v pomurski ligi zasedli 3. mesto.

V obmejni Cankovi, ki leži ob avstrijski meji in jo v parku pred šolo sredi Cankove krasi lep spomenik "Avgustu Pavlu", znanemu jezi-

koslovcu in etnografu, ki je veliko prispeval za dobre odnose in razumevanje med Slovenci in Madžari, je tako lepo sončno vreme kot gostoljubnost domačinov in seveda kvalitetna nogometna predstava,

prispevala k lepemu športnemu srečanju. Po prisrčni dobrodošlici, ko sta bili obe nogometni ekipi in gostje

pogoščeni s kruhom, soljo in domačim sadjevcem (palinko), smo gledalci uživali ob lepi in zanimivi nogometni predstavi. Prvi so povedli in dosegli zadetek po lepi akciji gostje v začetku drugega polčasa.

Domačini so uspeli ize- načiti šele v zadnji minuti tekme. Po enakovredni igri obeh ekip je končni rezultat 1:1

pravzaprav pravičen in je zadovoljil obe moštvi.

Po tekmi je za nogometaše obeh ekip pripravil sprejem župan občine Cankova-Tišina, gospod Alojz Flegar. Tako župan kot predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem Jože Hirnök sta izrazila zadovoljstvo nad lepo nogometno predstavo, pozdravila druženje mladih športnikov obeh sosednjih držav in se zavzela za nadaljevanje stikov med obema ekipama. Srečanje športnikov obeh ekip se je končalo pozno v noč ob veselih pesmih in hladni pijači, oboje primerno za te prevroče julijske dni in uspešen zaključek nogometne sezone.

Geza Bačić

OD GORENJOGA SENIKA DO FARKAŠOVEC...

Od Farkašovec do Verice, od Verice do Jakabháza vsepovsednik leko srečamo ednoga mladoga človeka na pauti. Kakoli je cejli den sam, on sreča na den največ ljudi. Neprestanoma dela, njega je eške nišče nej vido po šancaj ležati, tuj pa tam spati, kak včasini takši napravijo. No, nemo vas, dragi bralci, več tadala vlejkla, povejm vam, na koga sam misli. Te mladi človek je Tibor Jost z Dolenjoga Senika. Je cestar, kak so prvin vogrski prajli, útkaparó. Samo ka na gnes je že tau delo cejlak načeso. Od toga pa od vse, kaj sva si prpovej-dala s Tiborom, koga sam zdaj gnauk najšla blúzi D. Senika na pauti delati.

V dosti vasnicaj sam te že zaojdlá delati. Kakšno velko krajino maš?

"Od G. Senika naprej cejlo Porabje pa eške zvün toga tú mam vasnice, tak kak Farkašovec, Trauščo pa Jakabháza. Zvün reda ma pa eške pošilajo v Szalafó, Óriszentpéter pa gde me ranč núcajo."

Ti si mladi za tau, ka bi vedo, ka so tisti cestari delali tistoga reda, gda so eške ceste nej bile asfaltirane. Kak se ge spominam, na pauti so vodau dojpriščavali, jarke so kopali pri pauti, šance so kosili, paut so popravljali. Kakšo delo pa gnesden ma eden takši delavec?

"Gnesden je delo skurok ranč takšo. Razlike je samo telko, da dostavse gnesden že z mašinami delamo."

Po mojom je velka razlika tau tú, da je prvin dosta več delavcov bilau za takšo velko krajino, kak go ti zdaj sam maš. Nej je tau trnok dosta?

"Po mojom je dosta zatok tú, ka, če povejmo, na tej mestaj paut popravljajo, te ge morem svojo delo pústiti, pa z brigadov delati na pauti. Za toga volo je tú dosta, ka mašinovge tú samo zveksoga obredijo. Povejmo, če jarke kosimo, ka mašin ne zaodi, ge morem dojpokositi s kosauv. Tau je istina za kakšo drugo delo tú."

Od toga smo že gučali, kak so prvin delali. Rada bi te pitala, ka je gnes tvojo delo?

"Mojo delo je po tej potaj, kak sam že pravo, pokositi, ka mašin tanja, vodau gnesden tú trbej dojpistiti s ceste. Morem zvün toga skrb meti pa popravljati vsakšo tablo, ka

nuto stano. Kak sam že pravo, s tejn sam tú spoj več dela daubo, ka se je mejni prehod opro na G. Seniki. Vekši je promet (forgalom), več je dela."

na pauti gestejo, pod vsakšim maustom morem čistiti, vsakši maust morem farbati, kamle, ka kilometre kažejo, morem vsakšo leto obejliti. Vzima pa morem prauti sklizanci po bregaj poseba posipavati. Dosti več dela mam vzima od tistoga mau, kak je na G. Seniki mejni prehod postano. Vsakši zna, kakši velki pa dugi brejg morem napona posipavati."

Kelkofele škir núcaš pa tau kak za seof nosiš?

"Ge delam z lopatov, s krampom, s kosauv, z vapnov pa s kefov. Mam eden biciklin, na tistoga gor skladem tisto, ka mi ranč na tisti den potrejbno. Tau sam se že vcuj navčo."

Kak dugo delaš pri tauj firmi? Kak se ti tau delo vidi?

"Že 10 lejt delam tuj. Sprvoga mi je malo špajnsno bilau. Cejli den je človek sam, če rejsan, se ge srečam z največ ljudami. Na gnes pa že spoj rad mam svojo delo. Tak čútím, ka me poštujejo, pa me dobro plačajo tú. Nejmam na misli, ka bi tuj njau."

V tej 10 lejtaj se je tvojo delo dosta spremenilo? Več mašinov mate, ležejše je delati? Menje ali več je dela na gnes?

"V tej 10 lejtaj se je dosta spremenilo. Več je mašinov, menje trbej z rokami delati. Tau pa morem povedati, ka je dela nikak nej menja. Človek leko delovni cajt vóponüca brez toga, ka bi na edno mi-

Že si pravo, da si osem vóri sam na pauti, pa itak ti srečaš največ ljudi. Kak so ljudje s teof? Vpamet te zemajo, poklanjajo se ti, ali samo letijo mimo tebe?

"Gda ge svojo delo opravlam, dosta ne gledam kaulagvrat. Pa itak, tak se mi vidi, če sam rejsan sam, se nigdar na edno minuto ne čútím osamljen (magányos). Dosta spoznani lüdi tak mimo mene dé, ka glas dá. Steri pa, povejmo, peški ali z biciklini odijo, mi furt edno dobro rejč dajo. Tak čútím, da se vkúp držím s potniki."

Od tebe ljudje tau držijo - tau sam od dosti, dosti lüdi

I. Barber

Mednarodni romski tabor v Murski Soboti

Zveza Romov občine Murska Sobota organizira mednarodni romski tabor. Poleg mladih Romov iz Slovenije se ga udeležujejo še gostje iz Avstrije, ZRJ, Hrvaške in Madžarske. Mladi bodo obravnavali etnologijo, zgodovino, kulturo in jezik Romov, si ogledali romska naselja v Prekmurju in se srečali s prekmurskimi Romi.

Romski tabor spada med letošnje akcije mladih Evrope pod geslom "Različni-vendar enaki".

Ob dobro obiskanem Ciganskem večeru v soboškem gradu, na katerem so uspešno predstavili romsko glasbo kar štirje glasbeni ansambli in igravec iz filma Halgato Jože Kramberger, je to že druga prireditvev, ki jo organizira Zveza Romov.

G.B.

... DO MADŽARSKE

NOVI KOVANCİ NA MADŽARSKEM

Od 1. julija so na Madžarskem v prometu novi kovanci za 1, 2, 5, 10 in 20 forintov. Stare kovance v plačilnem prometu ne sprejemajo več, lahko pa jih zamenjate na vseh poštah. Obstajata nova kovanca tudi za 100 in 200 forintov, sicer pa veljajo tudi stari bankovci. To velja tudi za kovance za filerje (10 fil, 20 fil, 50 fil).

PORABSKI MALČKI V RADENCIH

V organizaciji Zavoda RS za šolstvo in šport organizacijske enote v Murski Soboti in Zveze Slovencev na Madžarskem bodo preživeli nekateri porabski predšolski otroci v sredini avgusta teden dni v Radencih. Posebnost bivanja je, da se bodo malčkom, poleg vzgojiteljic, pridružile tudi mamice. Ob strokovnih programih (v radenskem, kapelskem, lendavskem in ljutomerskem vrtcu) so jim organizatorji pripravili tudi precej programov za oddih (kopanje v Radencih, Banovcih, ogled kulturnih znamenitosti nekaterih krajev).

Pobudo za tovrstno dejavnost je dala Jana Kolaric, pedagoška svetovalka za predšolsko vzgojo, OE M. Sobota. Izvajanje programov je finančno podprla tudi Vlada R Slovenije.

LETOVANJE NA PERTOČI

Osnovna šola Arany János že nekaj let sodeluje z osnovno šolo v Rogoševcih. V okviru le-tega organizirajo vsako leto letovanje v Pertoči (Sv. Juriju). Letošnjega taborjenja od 16. do 22. julija se je udeležilo približno 30 učencev.

OBISK MILANA KUČANA, GLEDAN S ŠAULSKE KÜNJE

VIDNI POLITIKI PA NEVIDNI DETEKTIVI (2)

Gda smo mi, novinarje, prišli, nam so tó eške magnetofone poglednili, smo je mogli nutri zakapčiti, pa mikrofone. Tau so pa policaji bili, detektivi v civilskom. Te so vas tó kaj kontrolérali v künji?

- Uni so - pet ji je bilau - že en keden prvé tó bili z Budimpešte. Vse so poglednili, namé so pitali, ka če tak ka zamanica geste pa pod? Gde leko gor na pod dé, sto de vküper postavlo gesti, ka vse bau štrošek (hrana)? Pa kak prej ge brodim, kak baudejo tam, gde do geli, stauci doj sklajeni? Včera, gda je bila tó delegacija, vendrak ji trideset tó bilau! Včera so eške gnauk vse prej poglednili. Eške so nutri po stauce pa stole gledali, omare so vse gorzopčrali.

Tau so vse vogrski bili ali slovenski tó?

- Slovenski so tó bili. Tau zato najbole vejm, ka so uni vendrak tó lačni pa žedni bili...

Te so detektivge takso formo tó pravi lidgé gé.

- Dje buma. Eni so bili tam, gde je predsednik Kučan djo, liki tej drugi so ejkstra geli.

Nin sam čüü, ka nekaj, šteri prej k v vam v künjo odi po pomije, je včera tó lepau vzüü svoje svinjske kankle, pa so ga prej detektivge nej nutri v šaulo pistili, ka je siromak s praznimi kanklami mogo domau mašérati, ka vendrak že kesnau prišo?

- Ge tau ne vejm, ge tau zdaj od téba čüjem. Ovak pa je mogauče, ka prva, kak je prišla delegacija, so vse dojaštopali. Pri vsakšaj dveraj so tástanili, tak ka, šteri nej tam cuj valon büu, tistoga so ranč nej tápistili.

Kak so pa te tau znali,

ka što cuj valon, pa što nej?

- Zato, ka en keden naprej so že vse voopitali, ka što vse de v künji delo pa te smo se tam pokazali, ka mi baudemo.

Ge na gauste brodim, šteri so na večerdjo prišli. Kak so te tau policaji v civilskom znali, što vse leko dé?

- Tau ge več ne vejm. Tačas, ka je delegacija nej prišla v jedilnico gejt, tačas so njuga nej nutri pistili. Gda je gospaud predsednik üšo pa vsi drugi, ka so z njim bili, te že vsakši üšo. Ge mislim, ka je tak samo takši prišo, koga so pozvali.

Tisti doktor, šteri je koštavo, je kaj piti tó probo?

- Kak sam ge vüdo, piti zato tó flajnsno koštavo. Tau ne vejm, kelko majo naprej spisano za koštavanje, depa zato je flajnsno koštavo, če rejsan nega nutri kakši čemer. Zdj se smegémo, da pa tau zato rejsan nej norija gé, ka tau vendrak vseposédik tak gé takšoga ipa. Depa piti skor ka bi bole koštavo, kak gesti... No pa tau sam točkart eške nej pravo, ka, gda je koštavo, je vse na papčr dojspiso, ka vse je bilau za gesti pa za piti.

Zato vas nej stra büü? Človek lepau pripravla gesti, detektivi pa doktorge pa kauli teba

lejčejo?

- Zdj več nej takši velki stra büü, ka smo tau zdaj že drugo paut meli, ka gda so grajnco goropri tó, na G. Siniki, tau je zdaj že dveji leti gé, te smo pa eške na večši meli. Te sta obadva predsednika tó bila, Milan Kučan pa Árpád Göncz tó, zunanji ministri pa dosta drugi. Uni so tó tó geli.

Samo te smo ovak meli napravleno, ka te smo dosta več lüdi meli. Te so samo kaulivrat stolov stali... Te smo tau že "kauštali" mi, ka je tau gé! Tak ka zdaj več nej tak špajnsno bilau, zdaj smo se več nej tak bodjali, kak gda je naprvo paut bilau.

Ta vaše künja je nikša hirešnja gratala?! Najprva ste samo za male mlajše küjali pa za šaulare, zdaj pa te že vsefele prireditve mate. Pomalek vi nikša diplomatska restavracija postanete, ka ministri tó odijo pa predsedniki republik?! Brodim, kak vsikša šaula gnesnaden na Vogrskom, vi vendrak tó nemate največ penaz, pa te s toga kaj leko profitirate.

- Ja, vej pa tau bi dobro bilau, če bi rejsan meli večkrat kakše prireditve. Vejpa včasik držimo gostivanje tó, depa tisto nej tak na gausti gé, na leto dvakrat- trikrat če geste

NAŠE PESMI (104)

ŽETVA JE GOTOVA

Žetva je gotova, primli gospaud naš lejpi venec, ka smo mi veseli, ka mi že vse vküper mamo, naš vsakdanešnji kru, ka mi že vküper mamo, vsakdanešnji kru.

(Gorenji Sinik)
-mkm-

gostivanje. Taborniki včasik tó pridejo vleti. Na žalost, fejt nam je potreben profit, ka gnesden je vse fejt žmetno gordržati, tak pa te malo penaz s takšoga nutri dobimo.

Kak pa ti kaj siromakši küjnjski delavci? Kak vidim, takšoga ipa vas tó nega trnok več, kak ovak. Ti si napriliko büü kölnar, ka si gesti pa piti tó gornoso.

- Ja, takšoga ipa tó nega takšoga, ka sam ge gé vüditü, tó moreš vse delati. Zvekšoga je tak, ka če je nej potrebno, te smo samo mi küjnjski delavci tó.

Gnauk na večerdji sam vüdo, ka je predsednik Kučan odišo, te so detektivge začnili nervozno (idegesen) lejtati, ka gde je naš predsednik, kam je odišo gospaud predsednik? Te je nekaj pravo, ka je prej v künjo üšo, ka se ške zavaliti delavcom za dobro večerdjo. Te je rejsan tam büü v künji?

- Tau je rejsan tak istina. Kak smo že pravili, ge sam noso gor piti, ge sam noso gor gesti. Gda so nutri prišli, ge sam se predsedniki Kučani tó nutri pokazo, ka sam Lujzek gé. Te me je pa eške pito, ka prej, ka tó baude, leko gostivanje ali kakšo krstitke? Ge pravim, dje, gospaud predsednik, ne vejm, depa leko, ka tau vse baude... Takšoga ipa, kak se šika, moreš najprva največšomi gosti dojdjati pa ga pitati, ka bi leko natočo. Ge sam ponujo, ka mamo dobro vino, te je gospaud predsednik pra-

vo, ka te naj bau vino. Te pa gnauk kauli trifartale desete - dugo so tó bili, vendrak se jim zato vidlo - gnauk samo cuj meni pride, pa pravi: - Lujzek, zdaj bi pa te miuvadva gnauk tó leko pila! - Te pa pravi, vejpa prej zato vendrak don neva tó pila, liki prej pojte, ka va šla malo taznak, ka malo prej ženske v künji tó pogledneva. No, te pa rejsan déva v künjo, pa te predsednik Kučan pravi ženskam, ka bi prej liuštno bilau, če bi zdaj vsi lepau kloncnili, pa bi un rad lepau zavalu, ka se ma je vse trnok vidlo. Zdj smo brž nej meli v künji telko posanc, sam völeto v jedilnico, ka prinesem eške par kozarčkov, uj, te samo gnauk vidim, ka je eden detektiv že za nami prileto, pa me je pito, gde je gospaud predsednik? Pravim, predsednik so tó gé v künji. Ja, prej te dobro, dobro. Te policaj v civilskom je emo s sebov fotoaparatu, pa nutri v künjo prišo, če je rejsan istina, ka je predsednik tam. Te smo mi s posancami kauli predsednika stanili, ki je ovoma s fotoaparatom pravo, naj napravi eno lejpo sliko od nas. Pa te rejsan, ranč nej gnauk, liki dvakrat je dojvzöü.

Te kejpe tó dobite?

- Ja, tak je bilau obečano, ka nam pošlejo kejpe. No pa te so frtau edenajstoj šli furt. Trnok smo radi, ka se je vse lepau posrečilo.

Francek Mukič

FERI LAINŠČEK

VENDEL

Pravili so: "Svoj, kak Vendel." Tou pa gvušno zatok, ka je živo v čistok zapuščenoj kuči pa je nej nikdar dosta med lidi odo. Poulek toga pa so šče pravili: "Perouven kak Vendel. Za svajo kak Vendel. Grdi kak Vendel. Grejšen kak Vendel. Nouri kak Vendel..." Pa šče dosti toga lagvoga so pravili, pa kakolik se ne spomnin, ka bi kcujdjali, kda pa gé je komi nika slaboga napravo. Vseeno pa smo se ga deca, štere so nas že od maloga z njin postrašūvali, rajši meknoli. Nika je, gelibar, že moglo biti. Vendel je nej meu ženē, nej decē, pa gvušno tūdi nej žlate. Edini, šteri je odo k njemi, je biu pop. Samo, tou se je, gelibar, leko tūdi tak razmilo, ka ga je odo vred gemat zavolo vsej tisti skriti grejov.

Samo egnouk san te očo pito, če on tūdi tak misli, ka je Vendel takši vrag. Pa je samo zamajūtno: "Pūsti človeka! Vendel je Vendel!" Meni pa je šče gnesden žau, ka san ga rejsan pūsto. V spomini mi je zatok gelibar, osto samo njegvi zažgani obraz pa té misli, ka je sploy nej biu takši, kak se mi je te vidlo.

Po toun takon - !

V zimi, kda je velki snej spadno, se je šlou z našoga brgá prouti vesi samo po enoj téri. Vsakšo gojno, kda smo bejžali v šoulo, smo na touj téri srečavali lidi s kantami, šteri so že odnesli mlejko, pa so z mlekarni nazaj šli. Takša srečavanja so bila grozna. Stari so si tou tak vzeli, ka smo se njin morali deca vsakšo pout ogniti s téri pa pri toun v snejg stoupiti.

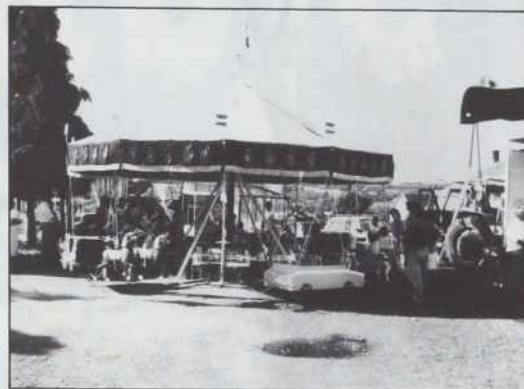
Samo Vendel je toga nikdar nej térdjo, nej z očami pa nej ovak. Celou naopak. "Nete gelibar, dečica, po snejgi lazili!" je pravo, pa je furt šče pravi čas prestoupo s téri v snejg, "vej de se pa šče šteri vtoupo v snejgi!"

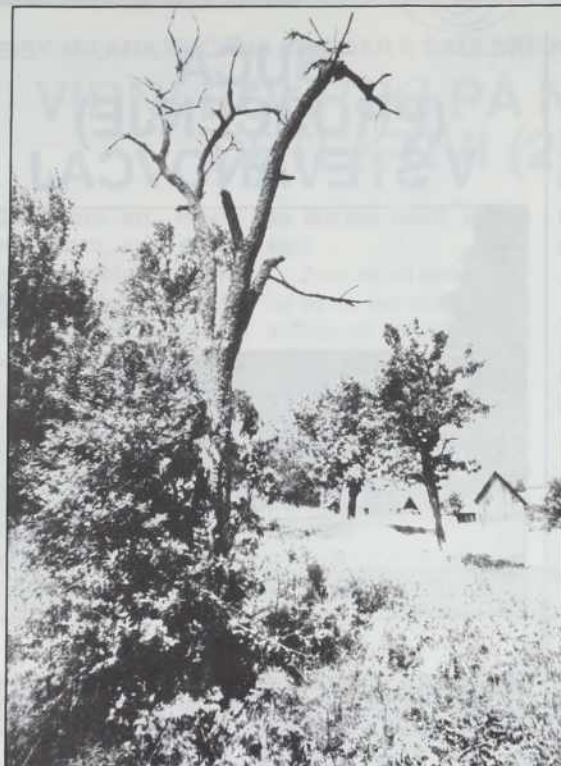
Ge san si pa vsakšo pout, kda sam koga srečo na touj pouti, mislo: "Samo ka bi biu tūdi té takši, kak Vendel!"

Zgodba o Vendelu je iz zbirke z naslovom Srebrni breg/Srebrni brejg treh avtorjev. (Feri Lainšček, Milivoj Miki Roš in Milan Vincetić) Ilustriral jo je Franc Mesarič.

BUČA (PROŠČENJE) V ŠTEVANOVCAJ

PORABSKA KRONIKA

Podatki za junij 1995

ROJSTVA

Števanovci: Dóra Bedič (oče Frigyes Bedič, mati Timea Bartakovič)

Dolnji Senik: Zita Hendler (oče Gábor Hendler, mati Ildikó Žampar)

Monošter: Kinga Kovač (oče Tamaš Kovač, mati Andreja Grebenar)

POROKA

Slovenska ves: Ferenc Šömenek (pd. Anzlini) in Erika Šömenek (pd. Rectjina)

UMRLI

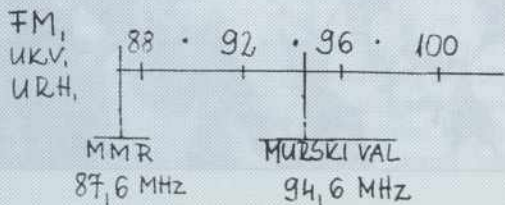
Števanovci: Balaž Horvat (pd. Rubajnin)

Dolnji Senik: Skaper Istvánč, roj. Vilma Petrovič

Gornji Senik: János Börzsei

ZAKOJ VEČ NE ČUJETE RADIO?

Tisti, steri ste poslušali oddaje na soboškon radioni, Murskon vali (Panonski odmevi, Geza se zeza, čestitke) pa MMR, Pomurski madžarski radio (čestitke) na istoj srednjevalovnoj frekvenci 648 kHz, ste v nedelo nika več nej čili, zatau ka je biu tč oddajnik vžakapčeni. Oba radijska programa zdaj lejko poslušate samo še na zahodni UKV (URH), frekvenci: Murski val dobite na 94,6 MHz, MMR (Muravički Magyar Rádió) pa na 87,6.

SAM NE VEJ ZAKOJ

Naš Pištak je etognauk tak namatjuznivo svojga sina, dragoga Lacina, ka se je vse kadilo. Po tistom ma pa etak pravo: "Na, dragi moj sin, znaš, zakoj si zdaj daubo?"

Mali Laci pa etak: "Na, dragi oča, tau je že malo dosta. Najoprvin ma tak vkup zmlatiš, ka ne vejm, gde mi je glava pa moje kotrige, zdaj pa vópride, ka sam ne vejš, zakoj si me tunko."

STO JE BAUKŠI?

Naš mali Bela pa Peter se etak štrejkata:

Bela: "Moj oča je baukši kak tvoj."

Peter: "Nej istina."

Bela: "Moj brat je baukši kak tvoj."

Peter: "Nej istina."

Bela: "Moja mati je pa rejsan baukša kak tvoja."

Peter: "No, tau je mo-

NIKA ZA SMEJ

gauče. Tau je že moj oča tui pravo."

ŽALOST

Etognauk si naša Eržika prpovejda s sausadicov. Eržika pita sausadico, zakoj je tak fejs žalostna. Sausadica pa etak pravi: "Kaj bi pa nej žalostna bila. Vidiš, tuj mam pet deklin pa nejmam eške ednoga zeta nej."

Eržika pa zdaj etak pravi: "Jaj, draga sausadica za toga volo pa ja ne boj žalostna. Ge edno čér mam, pa že petoga zeta."

TAK BRŽ?

Našomi Antoni je na žalost žena mrla. Da je pokapanja minaulo, je naš Anton išo sploj žalosten sam domau. Gda že not v ves prišo, je mimo išo edne iže, pa gnauk samo z edne strče edna črepnja doj spadnila. Pa kama? Ginau na Antona glavau. Naš Anton stane, gor gleda v zrak pa etak pravi: "No, ka

je Giza! Že si tagor prišla?"

STO JE KRIV?

Naš Pištak v špitalaj leži že dolgo dni, gda ga eden betežnik etak pita: "Gospaud, vas vaša žena nigdar ne pogledna tuij v špitalaj?"

Naš Pištak pa zdaj etak: "Nej, gospaud. Ne more me pogledniti, zatok ka je ona sama tui v špitalaj."

Of pa zdaj etak pravi: "Tau je pa strašno."

Naš Pištak pa etak: "Strašno je, dapa ona je kriva, ona je začnila bitje."

I. Barber

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:

SOLIDARNOST

Arhitekta Novaka 4,
69000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3.11.1993 se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3 zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).